

DIAMO muselo pozastavit sanaci odvalu Heřmanice. Akutní nebezpečí lidem žijícím v okolí ale nehrozí.

Státní podnik DIAMO již dlouhá léta spravuje termicky aktivní odval Heřmanice na Ostravsku, na kterém do nedávné doby prováděl sanační práce dle stanoveného plánu. Sanace odvalu se ale aktuálně pozastavila, a to z důvodu sporů se zhotovitelem prací, který měl v požadované kvalitě zrealizovat opatření proti šíření termické aktivity odvalu směrem k existující skládce chemických odpadů, i změny majetkových poměrů na lokalitě.

Kontroly dozorových orgánů i státní podnik DIAMO zjistily, že výplňový materiál oddělovací vzdušné stěny, která má zabránit případnému postupu termické aktivity ze střední části odvalu směrem ke skládce chemického odpadu, neodpovídá požadavkům dle dohody o provedení zásypu uzavřenou mezi zhotovitelem a provozovatelem odvalu. Konkrétně se jednalo o požadavek na kvalitu výplňového materiálu, který má být harmonizovaným stavebním výrobkem dle Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 305/2011, příp. neharmonizovaným stavebním výrobkem podle zákona č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky. Odebrané vzorky potvrdily, že výplňový materiál oddělovací vzdušné stěny má z části povahu odpadu.

„Zhotovitele provedení zásypu jsme vyzvali, aby ve věci navezení nevhodného materiálu zjednal nápravu. Státní podnik DIAMO do dnešního dne oddělovací vzdušnou stěnu nepřevzal a již v minulém roce zahájil se zhotovitelem reklamační řízení. DIAMO v této věci podalo trestní oznámení na neznámého pachatele. Účelem je maximální zájem státního podniku o nezávislé a objektivní prošetření, zda při umisťování nevhodného materiálu do oddělovací vzdušné stěny nedošlo k porušení zákona,“ uvedl Rostislav Dudáš, ředitel odštěpného závodu ODRA.

Současné vedení státního podniku DIAMO kvůli zjištěným pochybením odvolalo vloni ředitele odštěpného závodu ODRA a s dalšími odpovědnými lidmi rozvázalo pracovní poměr. Další kroky pak státní podnik podnikne až po ukončení vyšetřování ze strany Policie ČR.

Oddělovací vzdušná stěna je preventivním bezpečnostním opatřením, které má zabránit případné havárii a odděluje skládku chemických odpadů od termicky aktivní části odvalu.

Během její výstavby proběhlo 22 veřejnoprávních kontrol. V roce 2022 místně příslušný báňský úřad rozhodl, že do oblasti budované oddělovací vzdušné stěny už nesmí být navážen žádný další materiál, a to i přesto, že v roce 2020 právě tento úřad na heřmanickém odvalu provedl mj. kontrolu návozu a odvozu materiálu a ve své závěrečné zprávě konstatuje, že kontrola je bez závad.

Státní podnik DIAMO zadal také vypracování expertních posouzení, a to jak na kvalitu materiálů uložených do oddělovací vzdušné stěny, tak také na funkčnost oddělovací vzdušné stěny. Z prvního posudku vyplývá, že materiály uložené zhotovitelem do stěny nejsou

deklarovaným výrobkem, ale mají charakter stavebních odpadů s nadlimitním obsahem některých látek. Posudek, zda materiál plní podmínku nehořlavosti, lze očekávat na přelomu prvního a druhého čtvrtletí příštího roku.

Heřmanická halda hoří již cca od roku 1990. Přesto, naprosto nepochopitelně, bylo v roce 2004 schváleno, že skládka chemického odpadu na termicky aktivním odvalu zůstane a zakonzervuje se. V roce 2005 byla následně tato zkolaudována. Preventivní opatření – vybudování oddělovací vzdušné stěny – přitom šlo k tíži státu. Stoprocentní jistotu nezahoření skládky však zajistí pouze její vymístění. Nicméně můžeme veřejnost uklidnit, že i když v tuto chvíli jsou práce a činnosti související s realizací sanace odvalu značně omezeny, tak DIAMO z preventivních důvodů provádí neustálý monitoring teplot v oddělovací vzdušné stěně s využitím instalovaných termosond a kontinuálním přenosem dat, který by zachytil případný postup termiky ve směru ke skládce chemického odpadu. Teploty jsou stabilní a v tuto chvíli žádné nebezpečí nehrozí. V případě jakýchkoliv potíží jsme připraveni okamžitě zasáhnout,“ doplnil ředitel odštěpného závodu ODRA, Rostislav Dudáš.

Pokračování v sanačních pracích státnímu podniku DIAMO limitují vlastníci některých pozemků pod odvalem Heřmanice. Státní podnik DIAMO v minulosti jednal s bývalým vlastníkem o jejich odkupu. Bohužel ale jednání ze strany bývalého vlastníka ustala a posléze bývalý vlastník pozemky prodal jinému subjektu. Nový vlastník činí kroky, které značně komplikují pokračování sanačních prací nebo vyžaduje nepřiměřené částky za pronájem či odkup.

Heřmanická halda vznikla v 19. stol. v souvislosti se zahájením provozu tehdejšího dolu Ida. Asi od roku 1930 do 1990 na ní byly naváženy těžební odpady hned z několika dolů. Neexistuje validní dokumentace, která by konkretizovala navezený materiál. „V roce 2021 byla zpracována aktualizace analýzy rizik, která komplexně popisuje existující a reálná potenciální rizika plynoucí z přítomnosti znečištění. Ze závěrů vyplývá, že v tuto chvíli odval nevyžaduje akutní sanační zásah. Co se týče měření hodnot emisí na samotném odvalu, ani tyto nevykazují žádné nadměrné nebo rizikové hodnoty. Respektive jsou srovnatelné s podobnými průmyslovými oblastmi v Ostravě. Měření škodlivin provádíme také v obydlených oblastech bezprostředně sousedících s haldou. Ani zde nezaznamenáváme zvýšené hodnoty,“ doplnil ředitel odštěpného závodu ODRA, Rostislav Dudáš.

Státní podnik DIAMO nepříjemnou situaci okolo odvalu Heřmanice intenzivně řeší. Spolupracuje s kontrolními orgány i s orgány činnými v trestním řízení. Do uzavření celého případu nemůže sdělovat bližší informace, tak abychom neohrozili probíhající vyšetřování.

Kontakt: press@diamo.cz